

CYMHWYSOL

CBAC Lefel 3 Tystysgrif Cymhwysol mewn
**GWYDDOR BWYD
A MAETH**

WEDI'I REOLEIDDIO GAN OFQUAL
WEDI'I DDYNODI GAN CYMWYSTERAU CYMRU

MANYLEB

Addysgu o 2015
Dyfarnu o 2017

Fersiwn 2 Medi 2018

CRYNODEB O NEWIDIADAU

Fersiwn	Disgrifiad	Rhif y dudalen
2	Caniateir i ddysgwyr ailsefyll pob uned allanol ddwywaith .	6 a 12
	Ar gyfer asesu mewnol, cyfeiriwch at ddogfen 'Cyfarwyddiadau ar gynnal asesiadau dan reolaeth'.	7
	Eglurhad o reol 'llwyddo o ychydig'.	11
	Eglurhad o reolau ailsefyll.	35

Cynnwys

	Tudalen
1. Cyflwyniad	
1.1 Teitl a chod y cymhwyster	2
1.2 Datganiad o ddiben	2
2. Strwythur y Cymhwyster	4
3. Asesu	
3.1 Asesiad allanol	6
3.2 Asesiad mewnol	7
3.3 Asesiad synoptig	10
3.4 Cymedroli	10
4. Graddio	11
5. Unedau	14
6. Dulliau Cofrestru	35
7. Safoni Allanol	36
8. Dyfarnu ac Adrodd yn ôl	38
9. Trefniadau Mynediad ac Ystyriaeth Arbennig	39
10. Gwasanaethau ar ôl y Canlyniadau	40
11. Codau Dosbarthu	41
Atodiad	
1. Strwythur yr Unedau	42

1 CYFLWYNIAD

1.1 Teitl a chod y cymhwyster

Mae'r fanyleb hon yn ymdrin â'r cymwysterau canlynol:

601/4553/5 CBAC Tystysgrif Lefel 3 mewn Gwyddor Bwyd a Maeth

1.2 Datganiad o ddiben

Mae dealltwriaeth o wyddor bwyd a maeth yn berthnasol i lawer o ddiwydiannau a rolau swydd. Mae darparwyr gofal a maethgwyr mewn ysbytai yn defnyddio'r wybodaeth hon, fel y gwna hyfforddwyr a chyfarwyddwyr ffitrwydd. Mae gwestai a thai bwyta, gweithgynhyrchwyr bwyd ac asiantaethau llywodraeth hefyd yn defnyddio'r ddealltwriaeth hon i ddatblygu bwydlenni, cynhyrchion bwyd a pholisïau sy'n cefnogi mentrau bwyta'n iach. Mae llawer o gyfleoedd cyflogaeth ym maes gwyddor bwyd a maeth ar gael i raddedigion.

Mae'n gymhwyster Cyffredinol Cymhwysol. Mae hyn yn golygu ei fod wedi'i gynllunio'n bennaf i helpu dysgwyr sy'n symud ymlaen i'r brifysgol. Dyluniwyd y cymhwyster yn benodol ar gyfer y rheiny sydd eisïau dilyn gyfaoedd neu ddysgu mewn meysydd cysylltiedig fel y diwydiant cynhyrchu bwyd. Byddai'r amrywiaeth o unedau sydd ar gael yn cefnogi cynnydd y dysgwyr o astudio ar Lefel 2, ond yn benodol y TGAU mewn Bwyd a Maeth, Lletygarwch ac Arlwyyo, Bioleg, Addysg Gorfforol a Dyniaethau.

Wrth astudio ar gyfer y dystysgrif hon ynghyd â chymwysterau perthnasol ar Lefel 3 e.e. TAG Bioleg, Addysg Gorfforol, Cymdeithaseg, bydd dysgwyr yn ennill y wybodaeth ofynnol i ddefnyddio'r cymhwyster i gefnogi mynediad at gyrïau addysg uwch fel:

- BSc Maeth Dynol
- BSc (Anrh) Maeth Iechyd y Cyhoedd
- BSc (Anrh) Gwyddor Bwyd a Thechnoleg

Dangosir strwythur y cymhwyster yma.

CBAC Tystysgrif Lefel 3 mewn Gwyddor Bwyd a Maeth			
Rhif yr Uned	Teitl yr Uned	Strwythur	Asesu
1	Diwallu Anghenion Maethol Grwpiau Penodol	Gorfodol	Mewnol ac Allanol

Mae dysgwyr yn cwblhau un uned.

Bydd yr uned orfodol hon yn galluogi'r dysgwr i arddangos dealltwriaeth o wyddor diogelwch bwyd, maeth ac anghenion maethol mewn amrywiaeth eang o gyd-destunau, a thrwy sesiynau ymarferol parhaus, i feithrin sgiliau ymarferol i gynhyrchu eitemau bwyd o safon i ddiwallu anghenion unigolion.

Fe'i cynlluniwyd i gynnig profiadau cyffrous a diddorol sy'n rhoi ffocws i'r dysgu i ddysgwyr rhwng 16 a 19 oed drwy ddysgu cymhwysol, h.y. drwy feithrin gwybodaeth a dealltwriaeth mewn cyd-destunau pwrpasol sy'n ymwneud â gwaith, yn gysylltiedig â'r diwydiant cynhyrchu bwyd.

Mae gan bob uned o fewn y cymhwyster bwrpas cymhwysol sy'n gweithredu fel ffocws ar gyfer y dysgu a wneir fel rhan o'r uned. Mae'r pwrpas cymhwysol yn galw am ddysgu dilys sy'n gysylltiedig â gwaith ym mhob un o'r unedau sydd ar gael. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r dysgwyr ystyried sut mae'r modd y defnyddir ac y cymhwysir eu dysgu yn effeithio arnynt hwy eu hunain, unigolion eraill, cyflogwyr, cymdeithas a'r amgylchedd. Bydd y pwrpas cymhwysol hefyd yn galluogi dysgwyr i ddysgu mewn ffordd sy'n datblygu'r canlynol:

- y sgiliau sy'n ofynnol ar gyfer dysgu a datblygu annibynnol
- y sgiliau i sicrhau eu hiechyd a'u lles dietegol eu hunain
- amrywiaeth o sgiliau generig a throsglwyddadwy
- y gallu i ddatrys problemau
- sgiliau ymchwilio, datblygu a chyflwyno sy'n seiliedig ar brojectau
- y gallu i gymhwyso sgiliau mathemategol a TGCh
- y gallu sylfaenol i gydweithio â gweithwyr proffesiynol eraill, mewn amgylchedd proffesiynol
- y gallu i ddefnyddio'r hyn a ddysgwyd mewn cyd-destunau galwedigaethol.

Yn ogystal â'r cymhwyster hwn, mae CBAC hefyd yn cynnig Diploma Lefel 3 mewn Gwyddor Bwyd a Maeth. Mae hwn yn gymhwyster mwy fel y dangosir yn y tabl strwythur:

CBAC Diploma Lefel 3 mewn Gwyddor Bwyd a Maeth			
Rhif yr Uned	Teitl yr Uned	Strwythur	Asesu
1	Diwallu Anghenion Maethol Grwpiau Penodol	Gorfodol	Mewnol ac Allanol
2	Sicrhau bod Bwyd yn Ddiogel i'w Fwyta	Gorfodol	Allanol
3	Arbrofi er mwyn Datrys Problemau Cynhyrchu Bwyd	Dewisol	Mewnol
4	Materion Cyfredol o ran Gwyddor Bwyd a Maeth	Dewisol	Mewnol

Mae'r cymhwyster maint Diploma hwn yn addas i'r rhai sydd â diddordeb mewn gyrfa neu ddysgu pellach mewn gwyddor bwyd a maeth. Byddai'r cymhwyster hwn yn addas i'r dysgwyr hynny sydd eisoes wedi astudio lletygarwch, arlwygo neu dechnoleg bwyd.

2 STRWYTHUR Y CYMHWYSTER

CBAC Tystysgrif Lefel 3 mewn Gwyddor Bwyd a Maeth

CBAC Tystysgrif Lefel 3 mewn Gwyddor Bwyd a Maeth					
Rhif yr Uned	Codau Cofrestru	Teitl yr Uned	Strwythur	Asesu	ODA
1	Mewnol: 4563UA* 4563NA* Allanol: 4563UB* 4563NB*	Diwallu Anghenion Maethol Grwpiau Penodol	Gorfodol	Mewnol ac Allanol	180
Cash-in	4563QC* 4563CC*				

*Ysgol cyfrwng Saesneg UA, UB a QC

* Ysgol cyfrwng Gymraeg NA,NB a CC

3 ASESU

Caiff Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth ei hasesu gan ddefnyddio cyfuniad o asesiadau mewnol ac allanol.

Bydd dysgwyr sy'n dilyn y cymhwyster hwn yn astudio un uned.

Cyfuniad o asesu mewnol ac asesu allanol yw dull aseso'r cymhwyster hwn. Mae'r tabl isod yn dangor pwysoli Cymharol elfennau mewnol ac allanol y cymhwyster.

Aseu (Mewnol / Allanol)	%
Mewnol	50
Allanol	50

3.1 Asesiad allanol

Uned 1: Caiff Anghenion Maethol Grwpiau Penodol ei asesu'n fewnol ac yn allanol. Ceir manylion am asesu'n fewnol yn adran 3.2. Ceir manylion am sut y caiff yr uned ei graddio yn adran 4.

Mae manylion yr asesiad allanol fel a ganlyn:

- Arholiad 90 munud; ynghyd â 15 munud o amser darllen
- Cyfanswm o 90 o farciau
- Tair adran ar bob papur
 - Adran A - cwestiynau atebion byr
 - Adran B - cwestiynau atebion estynedig
 - Mae Adran C yn ymwneud ag astudiaeth achos
- Bydd pob papur ar gael ym mis Mehefin bob blwyddyn
- Caniateir i ddysgwyr ailsefyll pob uned allanol ddwywaith. Bydd y radd uchaf yn cyfrannu at y radd gyffredinol ar gyfer y cymhwyster
- Bydd CBAC yn llunio cynllun marcio a ddefnyddir fel y sail ar gyfer marcio'r papurau arholiad
- Rhoddir gradd Llwyddiant Lefel 3, Teilyngdod Lefel 3 a Rhagoriaeth Lefel 3. Gweler adran 4 am fanylion pellach
- Caiff DD1, DD2, DD3 a DD4 eu hasesu ar bob cyfle asesu. Caiff Meini Prawf Asesu eu samplu o fewn pob asesiad o fewn y dyraniad marciau isod:

Grid Asesu

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Marciau	%
DD1 Deall pwysigrwydd diogelwch bwyd	MPA1.1 Esbonio sut y gall unigolion gymryd cyfrifoldeb am ddiogelwch bwyd	14-22	15-25%
	MPA1.2 Esbonio'r dulliau a ddefnyddir gan y sawl sy'n trin bwyd i gadw eu hunain yn lân ac yn hylan		
	MPA1.3 Esbonio'r dulliau a ddefnyddir i gadw ardaloedd gwaith yn lân ac yn hylan		
	MPA1.4 Dadansoddi risgiau sy'n gysylltiedig â diogelwch bwyd		
DD2 Deall priodweddau maetholion	MPA2.1 Esbonio strwythur maetholion	14-22	15-25%
	MPA2.2 Dosbarthu maetholion mewn bwydydd		
	MPA2.3 Asesu effaith dulliau o gynhyrchu bwyd ar werth maethol		

DD3 Deall y perthynas rhwng maetholion a'r corff dynol	MPA3.1 Disgrifio swyddogaethau maetholion yn y corff dynol	22-31	25-35%
	MPA3.2 Esbonio priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol		
	MPA3.3 Dadansoddi anghenion maethol grwpiau penodol		
	MPA3.4 Asesu sut mae gwahanol sefyllfaoedd yn effeithio ar anghenion maethol		
DD4 Gallu cynllunio gofynion maethol	MPA4.1 Gwerthuso addasrwydd at bwrpas dietau	22-31	25-35%
	MPA4.2 Cyfrifo gofynion maethol unigolion penodol		
CYFANSWM		90	100%

3.2 Asesiad mewnol

Uned 1: Caiff **Anghenion Maethol Grwpiau Penodol** ei asesu'n fewnol ac yn allanol. Ceir manylion am asesu'n fewnol yn adran 3.2. Ceir manylion am sut y caiff yr uned ei graddio yn adran 4.

Ar gyfer asesu mewnol, cyfeiriwch at ddogfen 'Cyfarwyddiadau ar gynnal asesiadau dan reolaeth' CBAC. Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan CBAC (www.cbac.co.uk). Mae'n rhaid i bob canolfan sicrhau bod asesiadau mewnol yn cael eu cynnal yn unol â'r rheolaethau hyn.

Mae'r egwyddorion canlynol yn gymwys i'r gwaith o asesu pob uned sy'n cael ei hasesu'n fewnol:

- Caiff unedau eu hasesu drwy asesiadau crynodol dan reolaeth
- Darperir rheolaethau ar gyfer asesu pob uned sy'n cael ei hasesu'n fewnol mewn aseiniad enghreifftiol
- Rhaid i bob uned sy'n cael ei hasesu'n fewnol gael ei hasesu'n annibynnol. Gall dysgwyr gyflwyno darn o dystiolaeth sy'n cyfrannu at y meini prawf asesu ar gyfer mwy nag un uned. Mae hyn yn dderbyniol ar yr amod y gellir priodoli'r dystiolaeth yn glir i faen prawf asesu penodol a'i bod wedi cael ei chyflwyno dan yr amodau rheolaeth priodol ar gyfer pob uned.
- Darperir bandiau perfformiad ar gyfer Llwyddiant Lefel 3, Teilyngdod Lefel 3 a Rhagoriaeth Lefel 3. Mae'n rhaid i'r dystiolaeth ddangos yn glir sut y mae'r dysgwyr wedi cyrraedd y safon ar gyfer y graddau uwch.

Mae tri cham asesu sy'n cael eu rheoli:

- Gosod tasgau
- Cyflawni tasgau
- Marcio tasgau.

Gosod tasgau

Ar gyfer asesiadau mewnol, mae CBAC wedi llunio aseiniadau enghreifftiol ar gyfer pob uned. Fodd bynnag, gall canolfannau addasu'r aseiniad o fewn paramedrau penodedig. Bydd hyn yn galluogi canolfannau i addasu'r asesiad yn unol ag anghenion lleol. Lluniwyd yr aseiniad enghreifftiol hwn er mwyn sicrhau bod y rheolaethau canlynol ar waith:

- Defnyddir un aseiniad i asesu pob uned
- Rhaid bod gan bob aseiniad friff sy'n nodi pwrpas cymhwysol. Rheswm dros gwblhau'r tasgau a fyddai o fudd i gymdeithas, cymuned, sefydliad neu gwmni yw pwrpas cymhwysol. Ceir manylion pellach yn y Datganiad o Bwrpas yn Adran 1.2
- Gall yr aseiniad ddynodi nifer o dasgau ond rhaid iddynt fod yn gydlynol, h.y. dangos sut mae gofynion yr asesiad i gyd yn cyfrannu at gyflawni diben cymhwysol yr aseiniad
- Rhaid i'r aseiniad roi'r cyfle i bob dysgwr fynd i'r afael â phob maen prawf asesu a holl ofynion y bandiau perfformiad
- Rhaid i'r aseiniad nodi pa fathau o dystiolaeth sy'n dderbyniol. Mae'n rhaid i'r rhain gydymffurfio â'r ffurflenni a nodir yn yr aseiniad enghreifftiol
- Lle mae canolfan wedi addasu'r aseiniad enghreifftiol, rhaid dangos tystiolaeth o waith i sicrhau ei fod yn addas at y pwrpas. Mae dogfennau enghreifftiol ar gyfer y gweithgaredd hwn ar gael gan CBAC.

Cyflawni tasgau

Mae pum agwedd ar gyflawni tasgau sy'n cael eu rheoli: amser, adnoddau, goruchwyliaeth, cydweithio ac ailgyflwyno.

Amser

Bydd pob aseiniad enghreifftiol yn dynodi cyfanswm yr amser sydd ar gael ar gyfer yr asesiad crynodol. Gall canolfannau neilltuo'r amser hwnnw i bob tasg yn ôl eu disgrisiwn.

Adnoddau

Gall yr aseswr benderfynu pa adnoddau y dylid eu rhoi i bob dysgwr er mwyn sicrhau y cynhelir asesiad teg a dilys. Lle y mae'n rhaid rhoi rheolaethau penodol ar waith o ran adnoddau, fe'u nodir yn yr aseiniad enghreifftiol.

Goruchwyliaeth

Fel arfer, mae'n rhaid i ddysgwyr gael eu goruchwyllo gan aseswr wrth iddynt gwblhau tasgau dan reolaeth ar gyfer yr aseiniad. Bydd aseiniadau enghreifftiol yn dynodi lle nad oes angen goruchwyliaeth. Mae'n rhaid i ganolfannau roi systemau ar waith er mwyn sicrhau na all dysgwyr ddefnyddio tystiolaeth y maent wedi bod yn ei datblygu y tu allan i weithgareddau a oruchwylir.

Dilysu

Mae trefniadau goruchwyllo ar waith er mwyn sicrhau dilysrwydd y dystiolaeth a gyflwynir ar gyfer asesiad crynodol. Ni ddylai aseswyr ddarparu mewnbwn nac arweiniad i ddysgwyr yn ystod amser yr asesiad dan reolaeth. Mae hyn yn cynnwys rhoi adborth ffurfiannol ar y dystiolaeth sy'n cael ei chyflwyno. Gall aseswyr ddarparu arweiniad ar ofynion y dasg ac atgoffa dysgwyr am y bandiau perfformiad a sut y gellir eu dehongli. Mae'n rhaid i aseswyr ymyrryd os gwelir bod risg i iechyd a diogelwch.

Gall dysgwyr adolygu ac ailddrafftio tystiolaeth yn annibynnol o fewn y rheolaethau amser ar gyfer yr asesiad.

Mae'n rhaid i ddysgwyr lofnodi datganiad i gadarnhau mai eu gwaith hwy yw'r holl dystiolaeth a gyflwynwyd i'w safoni a bod unrhyw ffynonellau a ddefnyddiwyd wedi'u cydnabod.

Mae'n rhaid i aseswyr lofnodi datganiad i gadarnhau bod y dystiolaeth a gyflwynwyd i'w safoni wedi'i chwblhau dan reolaeth fel y nodir yn yr aseiniadau enghreifftiol.

Cydweithio

Bydd yr aseiniad enghreifftiol yn nodi'r canlynol:

- A oes rhaid ymgymryd â gwaith grŵp;
- A yw gwaith grŵp wedi'i wahardd;
- A all canolfannau ddewis cwblhau tasgau drwy waith grŵp.

Lle yr ymgymerir â gwaith grŵp, mae'n rhaid ystyried yr egwyddorion canlynol:

- Dylai tasgau roi cyfle i bob aelod o'r grŵp gael mynediad llawn i'r holl fandiau perfformiad ar gyfer yr holl feini prawf asesu
- Mae'n rhaid i ddysgwyr ddarparu ymateb unigol fel rhan o unrhyw ganlyniad sy'n deillio o'r dasg
- Gall tystiolaeth o ymateb unigol gynnwys tystiolaeth ysgrifenedig (e.e. nodiadau, gwerthusiadau, mapiau meddwl, ac ati.) a/neu dystiolaeth glyweledol (e.e. recordiadau, ffotograffau, darluniau, dyluniadau, ac ati.)
- Mae'n rhaid sicrhau y gellir priodoli'r dystiolaeth yn glir i bob aelod unigol o'r grŵp;
- Mae'n rhaid nodi cyfraniadau unigol yn glir a'u datgan ar y daflen ddilysu atodol y mae'n rhaid i'r athro a'r ymgeisydd ei llofnodi
- Rhaid asesu'r unigolyn ar sail ei gyfraniad unigol at y dystiolaeth a gyflwynwyd;
- Ni ddylai perfformiad gwael aelodau eraill o'r grŵp effeithio ar gyflawniad dysgwyr
- Ni ddylai dysgwyr elwa ar berfformiad aelodau eraill o'r grŵp.

Ailgyflwyno

Gall dysgwyr ailymgeisio am unedau sy'n cael eu hasesu'n fewnol. Rhaid i'r dysgwr gyflwyno asesiad newydd, a gwblhawyd dan yr un lefelau o reolaeth. Ni allant wella gwaith a gyflwynwyd yn flaenorol.

Caiff dysgwyr un cyfle i ailsefyll ar gyfer pob uned a asesir.

Lle y bydd dysgwr unigol sydd wedi cyflwyno gwaith grŵp i'w asesu yn flaenorol yn awyddus i ailsefyll uned sy'n cael ei hasesu'n fewnol, mae'n **rhaid** dewis un o'r opsiynau canlynol:

- rhaid i'r ymgeisydd greu darn newydd o waith o fewn yr un grŵp
- rhaid i'r ymgeisydd greu darn newydd o waith o fewn grŵp newydd
- rhaid i'r ymgeisydd greu darn newydd o waith gydag ymgeiswyr nad ydynt yn cael eu hasesu
- mae'n rhaid i'r ymgeisydd greu darn unigol o waith.

Bydd yr un lefelau o reolaeth ar gyfer gwaith grŵp, fel yr amlinellir uchod, yn berthnasol i ymgeiswyr sy'n dewis ailsefyll.

Marcio Tasgau

Mae'n rhaid marcio'r holl dystiolaeth yn erbyn y meini prawf asesu a'r datganiadau bandiau perfformiad a nodir ym manyleb pob uned. Mae'n rhaid i'r dystiolaeth sy'n cael ei marcio gydymffurfio â'r gofynion dan reolaeth a nodir yn yr aseiniad enghreifftiol.

Mae'n rhaid anodi tystiolaeth ysgrifenedig er mwyn dangos sut mae'n berthnasol i'r meini prawf asesu a gofynion y bandiau perfformiad.

Rhaid i dystiolaeth o berfformiad, er enghraifft gwneud cyflwyniad, gael ei nodi ar gofnodion arsylwi. Bydd cofnodion arsylwi yn cynnwys disgrifiad o berfformiad y dysgwr yn ogystal â datganiad crynodol ar ansawdd y perfformiad hwnnw. Os caiff perfformiad ei arsylwi gan rywun heblaw am aseswr, mae'n rhaid i'r 'tyst' gwblhau datganiad tyst.

Bydd angen i aseswyr ddilysu'r datganiad drwy graffu ar dystiolaeth ategol a/neu holi'r dysgwr a/neu'r tyst. Os caiff y datganiad ei ddilysu, gellir caniatáu iddo gyfrannu at y dystiolaeth sydd i'w hasesu. Bydd angen cynnwys tystiolaeth o'r gwaith dilysu hefyd.

Dim ond aseswr dynodedig a ddylai farcio tasgau. Dylai fod gan aseswr yr arbenigedd priodol yn y pwnc a'r lefel ar gyfer uned benodol. Mae'r aseswr yn gyfrifol am sicrhau'r canlynol:

- Cynhelir yr asesiad o dan yr amodau rheolaeth a nodir
- Ei fod yn gwybod gofynion y deilliannau dysgu, y meini prawf asesu a'r datganiadau am fandiau perfformiad yn glir cyn dechrau cynnal asesiad dan reolaeth
- Mae'r dystiolaeth a gyflwynir i'w hasesu yn ddilys
- Mae penderfyniadau asesu yn cael eu cofnodi'n gywir
- Mae'r dystiolaeth wedi'i hanodi'n briodol
- Mae cofnodion arsylwi yn cynnwys digon o wybodaeth i sicrhau bod modd cadarnhau penderfyniadau yn wrthrychol
- Bod dyfarniadau yn cael eu gwneud yn erbyn y datganiadau bandiau perfformiad yn unig.

3.3 Asesiad synoptig

Asesiad synoptig yw:

'asesiad sy'n gofyn i ymgeisydd adnabod a defnyddio, mewn modd integredig, amrywiaeth briodol o sgiliau, technegau, cysyniadau, damcaniaethau a gwybodaeth o bob rhan o gynnwys y cwrs'

'Level 3 Vocational Qualifications for 16 -19 year olds and Performance Tables: Technical guidance for Awarding Organisations' Yr Adran Addysg tud14

Mae Tystysgrif CBAC Lefel 3 Gwyddor Bwyd a Maeth yn gymhwyster un uned. Mae'r asesiad yn sicrhau bod yr wybodaeth a'r sgiliau a ddatblygwyd drwy'r cymhwyster hwn yn cael eu hasesu mewn ffordd integredig.

3.4 Cymedroli

Disgwylir i ganolfannau gymedroli penderfyniadau asesu mewnol. Dyma'r broses a ddefnyddir gan ganolfannau er mwyn sicrhau y caiff pob dysgwr ei farnu yn ôl yr un safon ar draws gwahanol aseswyr, grwpiau addysgu ac o flwyddyn i flwyddyn. Dylid cyflwyno tystiolaeth o weithgareddau cymedroli gyda thystiolaeth y dysgwyr.

Lle y bydd mwy nag un aseswr yn ymwneud â'r broses, rhaid i'r ganolfan benodi Aseswr Arweiniol. Rôl yr Aseswr Arweiniol yw:

- dogfennu pob gweithgaredd
- sicrhau bod yr aseiniad a gyflwynir i ddysgwyr yn addas at y pwrpas a'i fod yn cydymffurfio â'r holl reolaethau
- sicrhau bod gan bob aseswr ddogfennaeth briodol i ategu penderfyniadau asesu teg a dilys
- sicrhau bod pob gweithgaredd asesu yn cyd-fynd â'r rheolaethau cyflawni tasgau ar gyfer yr uned
- barn asesu enghreifftiol ar adegau priodol er mwyn sicrhau bod y bandiau perfformiad yn cael eu cymhwyso'n gywir ac yn gyson
- rhoi adborth i'r aseswyr
- rhoi cymorth i'r aseswyr o ran dehongli gofynion bandiau perfformiad.

4 GRADDIO

Mae cyflawni'r uned yn seiliedig ar allu dysgwyr i fodloni'r meini prawf asesu. Gellir dyfarnu gradd grynodol Llwyddiant Lefel 3, Teilyngdod Lefel 3 neu Ragoriaeth Lefel 3 am unedau.

Unedau sy'n Cael eu Hasesu'n Fewnol

Ysgrifennwyd y bandiau perfformiad i alluogi dysgwyr i ddangos eu gallu yn erbyn y meini prawf asesu. Nid oes gofynion ychwanegol i gyflawni marciau uwch. Dyrennir amrediad o farciau ar gyfer pob band perfformiad. Bydd aseswyr yn dewis y band perfformiad 'ffit orau' ar gyfer y dystiolaeth a gyflwynwyd ac yn dyfarnu'r marc perthnasol. Cyflwynir cyfanswm yr holl farciau a ddyrannwyd i CBAC.

Unedau sy'n Cael eu Hasesu'n Allanol

Caiff yr asesiad allanol ei farcio yn ôl y manylion a ddarparwyd mewn cynllun marcio.

Cyflwynwyd rheol 'llwyddo o ychydig' ar gyfer pob uned allanol. Bydd ymgeisydd yn cyflawni gradd llwyddiant (neu'n uwch) os yw'n cwrdd â'r ddau ofyniad canlynol:

- i) Cyflawni'r cyfanswm GMU sy'n ofynnol ar y radd berthnasol ar gyfer y cymhwyster
- ii) Cael o leiaf y GMU lleiaf ar gyfer yr unedau allanol perthnasol

Graddau

Cynhelir cyfarfod Dyfarnu bob blwyddyn i bennu ffiniau'r graddau. Bydd pwyllgor dyfarnu profiadol yn mynychu'r cyfarfod Dyfarnu ac yn cyfeirio at amrywiaeth o wybodaeth i bennu ffiniau graddau ar gyfer pob uned. Ceir manylion pellach am ddisgrifyddion graddau yn adran 4.3. Pan fydd ffiniau graddau wedi'u pennu gan CBAC, caiff marciau'r dysgwyr eu troi'n farciau ar y Raddfa Marciau Unffurf (GMU).

Y ffiniau graddau/GMU cyfatebol ar gyfer Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth yw:

Rhif yr Uned	Teitl yr Uned	Asesu	Cyfanswm y marciau ar y Raddfa Marciau Unffurf	Ffiniau gradd GMU		
				Rh	T	LI
1	Diwallu Anghenion Maethol Grwpiau Penodol	Mewnol	100	80	60	40
		Allanol	100	80	60	40

Graddio'r cymhwyster

Cofnodir Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth ar raddfa pedwar pwynt: Llwyddiant, Teilyngdod, Rhagoriaeth a Rhagoriaeth*.

Bydd cyrhaeddiad dysgwyr nad ydynt yn cyrraedd y safon ofynnol ar gyfer gradd llwyddiant yn cael gradd U (annosbarthedig) ac ni chânt dystysgrif cymhwyster.

Caniateir i ddysgwyr ailsefyll pob uned allanol ddwywaith. Dim ond unwaith y gall dysgwyr ailsefyll pob uned mewnol. Y canlyniad gorau fydd yn cyfrif, cyn cyfuno'r marciau ar gyfer dyfarniad y cymhwyster. Gall dysgwyr ailsefyll y cymhwyster cyfan fwy nag unwaith.

Bydd gradd y cymhwyster yn seiliedig ar y marc GMU cyffredinol a chyflawniadau'r dysgwr ym mhob un o'r unedau.

Er mwyn cael gradd Llwyddiant, Teilyngdod, Rhagoriaeth neu Ragoriaeth*, rhaid i ddysgwyr gael:

- isafswm marciau GMU gradd y cymhwyster

a

- gradd llwyddiant o leiaf yn yr uned.

Y graddau cyfatebol ar gyfer Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth yw:

Graddfa	Rhagoriaeth*	Rhagoriaeth	Teilyngdod	Llwyddiant	Mwyafswm
GMU	180	160	120	80	200

Disgrifyddion gradd

Mae disgrifyddion gradd yn rhoi syniad cyffredinol o'r safonau cyflawni y mae'r dysgwyr y dyfarnwyd graddau penodol iddynt yn debygol o fod wedi'u dangos. Mae'n rhaid dehongli'r disgrifyddion mewn perthynas â'r cynnwys a bennir gan yr uned; ni chawsant eu cynllunio i ddiffinio'r cynnwys hwnnw. Bydd y radd a ddyfernir yn dibynnu'n ymarferol ar y graddau y bydd yr ymgeisydd wedi bodloni'r disgrifyddion hyn yn gyffredinol. Gall diffygion mewn rhai agweddau ar yr arholiad gael eu cydbwysu gan berfformiad gwell mewn agweddau eraill.

Caiff y ffiniau graddau canlynol eu pennu mewn cyfarfod Dyfarnu:

- Rhagoriaeth/Teilyngdod
- Teilyngdod/Llwyddiant
- Llwyddiant/Heb radd.

Y disgrifyddion a ddangosir yw'r rhai sy'n cyfateb i'r perfformiad trothwy ar bob gradd a ddyfernir.

Lefel 3 Llwyddiant

Bydd dysgwyr wedi meithrin dealltwriaeth sylfaenol o wyddor bwyd a maeth ac effaith bwyd a maeth ar fywydau unigolion ac ar gymdeithas heddiw. Byddant wedi meithrin dealltwriaeth sylfaenol o sut i nodi peryglon a lleihau risgiau wrth gynhyrchu bwyd er mwyn diwallu anghenion maethol grwpiau penodol. Maent yn arddangos rhywfaint o wybodaeth am briodweddau gwahanol faetholion, sut mae'r corff yn prosesu maetholion a sut mae anghenion maethol yn newid dros amser. Gallant ddefnyddio eu dealltwriaeth a'u gwybodaeth i gynllunio prydau a chynlluniau dietegol i ddiwallu anghenion maethol unigolion penodol. Gall dysgwyr gyflawni tasgau ymarferol, dadansoddi canlyniadau a dod i gasgliadau sylfaenol o'u canfyddiadau. Bydd dysgwyr yn gallu defnyddio nifer o sgiliau cyffredinol e.e. ymchwil, dadansoddi, cynllunio a gwerthuso yn weddol annibynnol, er mwyn mynd i'r afael â senarios diogelwch bwyd mewn amrywiaeth o amgylcheddau. Bydd dysgwyr yn gallu nodi a throsglwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o un dasg i'r llall, ac o ganlyniad yn defnyddio dysgu mewn ffordd integredig a synoptig.

Lefel 3 Teilyngdod

Mae dysgwyr wedi meithrin dealltwriaeth dda o wyddor bwyd a maeth ac effaith bwyd a maeth ar fywydau unigolion ac ar gymdeithas heddiw. Byddant wedi meithrin dealltwriaeth glir o sut i nodi peryglon a lleihau risgiau wrth gynhyrchu bwyd er mwyn diwallu anghenion maethol grwpiau penodol. Maent yn arddangos gwybodaeth dda am briodweddau gwahanol faetholion, sut mae'r corff yn prosesu maetholion a sut mae anghenion maethol yn newid dros amser. Gallant ddefnyddio eu dealltwriaeth a'u gwybodaeth i gynllunio seigiau a chynlluniau deietegol yn gywir i ddiwallu anghenion maethol unigolion penodol. Gall dysgwyr gyflawni tasgau ymarferol yn hawdd a gallant ddadansoddi canlyniadau a dod i gasgliadau sylfaenol o'u canfyddiadau. Bydd dysgwyr yn gallu defnyddio nifer o sgiliau cyffredinol e.e. ymchwil, dadansoddi, cynllunio a gwerthuso er mwyn mynd i'r afael â senarios diogelwch bwyd mewn amrywiaeth o amgylcheddau. Bydd dysgwyr yn gallu nodi a throsglwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o un dasg i'r llall yn gywir, gan arddangos yn glir sut i ddefnyddio dysgu mewn ffordd integredig a synoptig.

Lefel 3 Rhagoriaeth

Mae dysgwyr wedi meithrin dealltwriaeth drwyadl o wyddor bwyd a maeth ac effaith bwyd a maeth ar fywydau unigolion ac ar gymdeithas heddiw. Byddant wedi meithrin dealltwriaeth gadarn o sut i nodi peryglon a lleihau risgiau wrth gynhyrchu bwyd er mwyn diwallu anghenion maethol grwpiau penodol. Maent yn arddangos gwybodaeth fanwl am briodweddau gwahanol faetholion, sut mae'r corff yn prosesu maetholion a sut mae anghenion maethol yn newid dros amser. Gallant ddefnyddio eu dealltwriaeth a'u gwybodaeth i gynllunio seigiau cymhleth a chynlluniau deietegol manwl i ddiwallu anghenion maethol unigolion penodol. Gall dysgwyr gyflawni tasgau ymarferol yn fedrus a hyderus gan arddangos dawn a manwl gywirdeb a dadansoddi canlyniadau a dod i gasgliadau cadarn o'u canfyddiadau. Bydd dysgwyr yn gallu defnyddio amrywiaeth o sgiliau cyffredinol e.e. ymchwil, nodi ffactorau allweddol, dadansoddi, cynllunio a gwerthuso yn annibynnol ac yn hawdd a chywir, er mwyn mynd i'r afael â senarios diogelwch bwyd mewn amrywiaeth o amgylcheddau. Bydd dysgwyr yn gallu nodi a throsglwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o un dasg i'r llall yn gywir ac yn fanwl ar bob cyfle, gan arddangos yn glir sut i ddefnyddio dysgu mewn ffordd integredig a synoptig.

5 UNEDAU

Uned 1	Diwallu Anghenion Maethol Grwpiau Penodol
Oriau dysgu dan arweiniad	180

Nod a phwrpas

Pwrpas yr uned hon yw sicrhau bod dysgwyr yn datblygu dealltwriaeth o anghenion maethol grwpiau targed penodol a chynllunio a choginio seigiau cymhleth i ddiwallu eu hanghenion maethol.

Cyflwyniad i'r Uned

Pam mae angen i ni ddilyn rheoliadau hylendid bwyd? Beth yw croeshalogi? Sut y gwyddoch fod rhywbeth wedi'i goginio ac yn ddiogel i'w fwyta? Beth yw maetholion? Pam mae eu hangen arnom? A oes unrhyw fwyd yn "wael" i ni? A allai diodydd pefriol ddisodli dŵr? Sut mae colli symudedd yn effeithio ar yr hyn sydd angen i mi ei fwyta? A ddylem fwyta mwy yn y gaeaf? A all tabledi fitamin ddisodli ffrwythau ffres? Sut y gallwch sicrhau, wrth goginio pryd o fwyd, fod popeth yn barod ar amser? Sut y gallwch wneud i bryd o fwyd edrych yn atyniadol?

Mae deall hylendid bwyd yn ofyniad hanfodol i unrhyw un sy'n trin bwyd mewn sefyllfa ddiwydiannol neu ddomestig. Mae astudio maeth yn hanfodol mewn cymdeithas gan fod pwysau enfawr ar y system fwyd fyd-eang ac achosion cynyddol o faetheg wael, er bod mwy o ddiddordeb mewn materion sy'n ymwneud â bwyd. Bydd deall gofynion maethol ar gyfer diet cytbwys yn caniatáu i ni wneud dewisiadau deietegol hyddysg. Mae angen i'r rheini sy'n gweithio ym maes cynhyrchu bwyd werthfawrogi gwerth maethol bwyd ac effaith hyn ar unigolion, gan fod gofynion maethol yn gallu amrywio yn ôl oedran, iechyd, crefydd a dewisiadau o ran ffordd o fyw. Mae angen i weithwyr y sector gofal sicrhau bod pryddau yn diwallu anghenion grwpiau penodol o gleifion: yr henoed, pobl sâl a'r rhai sy'n brin o faeth. Mae'r rheini sy'n gweithio fel hyfforddwyr personol yn deall sut y gall cymeriant maethol athletwr effeithio ar ei berfformiad a gwybod beth yw'r dulliau mwyaf effeithiol o baratoi bwyd er mwyn manteisio i'r eithaf ar ei werth maethol.

P'un a yw'n coginio ar gyfer dau berson gartref, 100 o gleientiaid mewn cynhadledd neu 1000 o bobl mewn ysbyty, bydd unrhyw ben-gogydd neu gogydd yn sicrhau bod ganddo gynllun gweithredu, sy'n mynd i'r afael yn llawn â ffactorau iechyd a diogelwch er mwyn sicrhau bod unrhyw fwyd a baratoir yn ddiogel i'w fwyta. Bydd hefyd yn sicrhau bod ganddo'r holl nwyddau a chyfarpar sydd eu hangen arno a digon o amser i baratoi a choginio'r seigiau ar y fwydlen.

Drwy gydol yr uned hon, byddwch wedi meithrin dealltwriaeth o sut i nodi peryglon a lleihau risgiau wrth gynhyrchu bwyd er mwyn diwallu anghenion maethol grwpiau penodol. Byddwch hefyd yn dysgu am fathau gwahanol o faetholion a sut y cânt eu defnyddio gan y corff i sicrhau y gallwch gynllunio deiet maethol cytbwys. Byddwch yn datblygu sgiliau ar gyfer paratoi, coginio a chyflwyno seigiau maethol sy'n diwallu anghenion penodol.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
<i>Bydd y dysgwr yn:</i>	<i>Gall y dysgwr:</i>		
DD1 Deall pwysigrwydd diogelwch bwyd	MPA1.1 Esbonio sut y gall unigolion gymryd cyfrifoldeb am ddiogelwch bwyd	Unigolion <ul style="list-style-type: none"> • Cyflogwyr • Gweithwyr 	Mae sawl ffordd y gwneir unigolion yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau, er enghraifft drwy brosesau sefydlu a hyfforddi. Ceir ffyrdd hefyd lle y gallant gymryd cyfrifoldeb am bethau, fel monitro gweithgareddau a sefydlu systemau sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â deddfwriaeth. Dylai dysgwyr ddeall ym mha ffyrdd y mae unigolion yn dod i wybod am eu cyfrifoldebau a beth yw eu cyfrifoldebau.
	MPA1.2 Esbonio'r dulliau a ddefnyddir gan y sawl sy'n trin bwyd i gadw eu hunain yn lân ac yn hylan	Dulliau (y sawl sy'n trin bwyd) <ul style="list-style-type: none"> • Hylendid personol • Dillad diogelwch 	Dylai dysgwyr ddeall pwysigrwydd hylendid personol a sut mae'r dulliau a ddefnyddir yn bodloni gofynion rheoleiddio.
	MPA1.3 Esbonio'r dulliau a ddefnyddir i gadw ardaloedd gwaith yn lân ac yn hylan	Dulliau (ardaloedd gwaith) <ul style="list-style-type: none"> • Gwaredu gwastraff • Arwyddion • Dylunio cegin 	Dylai dysgwyr ddeall sut mae dulliau gwahanol o gadw ardaloedd gwaith yn lân a hylaw yn lleihau risgiau sy'n gysylltiedig â diogelwch bwyd. Y risg fwyaf sylweddol i'w hystyried yw croeshalogi.
	MPA1.4 Dadansoddi risgiau sy'n gysylltiedig â diogelwch bwyd	Risgiau <ul style="list-style-type: none"> • Achosion <ul style="list-style-type: none"> ○ Bacteria ○ Dirywiad bwyd ○ Bwydydd risg uchel ○ Halogiad ○ Alergenau • Goblygiadau <ul style="list-style-type: none"> ○ I ddefnyddwyr ○ I fusnesau 	Mae angen i ddysgwyr ddeall achosion a goblygiadau gweithredoedd a all arwain at broblemau o ran diogelwch bwyd. Mae angen iddynt ystyried achosion posibl a'r goblygiadau i ddefnyddwyr a busnesau.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
<i>Bydd y dysgwr yn:</i>	<i>Gall y dysgwr:</i>		
DD2 Deall priodweddau maetholion	MPA2.1 Esbonio strwythur maetholion	Maetholion <ul style="list-style-type: none"> • Proteinau • Lipidau • Carbohydradau • Mwynau • Fitaminau • Dŵr 	Dylai dysgwyr ddeall sut y caiff maetholion eu strwythuro a defnyddio termau a modelau cemegol.
	MPA2.2 Dosbarthu maetholion mewn bwydydd	Dosbarthu <ul style="list-style-type: none"> • Gwerth biolegol • Mynegai Glycemig • Dwysedd maetholion • Ffynonellau maetholion • Effeithiau ategol maetholion 	Dylai dysgwyr wybod beth yw prif ffynhonnell a ffynhonnell eilaidd pob maetholyn a'u dosbarthu mewn ffyrdd gwahanol. Dylai dysgwyr wybod sut i ddefnyddio mathau gwahanol o adnoddau i ddosbarthu maetholion mewn bwydydd e.e. <ul style="list-style-type: none"> • Labeli bwyd • Ryseitiau • Gwerthoedd maethol.
	MPA2.3 Asesu effaith dulliau o gynhyrchu bwyd ar werth maethol	Dulliau o gynhyrchu bwyd <ul style="list-style-type: none"> • Dulliau o goginio • Dulliau Pecynnu/Storio • Dulliau cadw • Atgyfnerthu bwydydd 	Gallai dulliau coginio gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • Berwi • Stemio • Rhostio • Ffrio dwfn. Gallai dulliau Pecynnu/Storio gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • Pacio dan wactod • Storio bwydydd yn oer • Prosesu a Phecynnu Bwyd Aseptig (AFP). Gallai dulliau cadw bwyd gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • Rhewi • Cyffeithio • UHT.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
<i>Bydd y dysgwr yn:</i>	<i>Gall y dysgwr:</i>		
DD3 Deall y gydberthynas rhwng maetholion a'r corff dynol	MPA3.1 Disgrifio swyddogaethau maetholion yn y corff dynol	Swyddogaethau <ul style="list-style-type: none"> • Twf a datblygiad • Cynhyrchu egni • Rheoleiddio metabolaeth 	Dylai dysgwyr fod yn gallu disgrifio swyddogaethau pob math o faetholyn a nodir yn MPA2.1 a bod yn ymwybodol o'u heffeithiau ategol.
	MPA3.2 Esbonio priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol	Priodweddau <ul style="list-style-type: none"> • Gweladwy • Anweladwy Anfoddhaol <ul style="list-style-type: none"> • Diffygion maethol • Gormodion maethol 	Mae angen i ddysgwyr ddeall priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol. Dylai'r rhain fod yn broblemau diffyg maeth/gormod o faeth cyfredol ac nid hanesyddol. Mae problemau'n debygol o ymwneud â'r canlynol: <ul style="list-style-type: none"> • Gordewdra • Problemau treulio • Anaemia • Cyflyrau'r croen • Problemau deintyddol • Clefyd coeliag • Y llech.
	MPA3.3 Dadansoddi anghenion maethol grwpiau penodol	Grwpiau penodol <ul style="list-style-type: none"> • Camau bywyd gwahanol <ul style="list-style-type: none"> ○ Plentyndod ○ Oedran yoedolyn, Menyw cyn geni ac ôl-enedigol, Cyn y menopos ac ar ei ôl, Dyn ○ Oedolyn yn hwyrach mewn bywyd • Cyflyrau meddygol <ul style="list-style-type: none"> ○ Diabetes Math 1/Math 2 ○ Hypercolesterolemia ○ Anaemia ○ Anoddefiad i lactos ○ Clefyd coeliag • Diwylliant <ul style="list-style-type: none"> ○ Credoau crefyddol ○ Llysieuwyr/feganiaid ○ Dewisiadau o ran ffordd o fyw 	Mae angen i ddysgwyr ddadansoddi anghenion maethol grwpiau penodol gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • Sut mae anghenion yn newid drwy gamau bywyd • Sut mae cyflyrau meddygol gwahanol yn effeithio ar gymeriant maethol • Sut mae diwylliant yn effeithio ar gymeriant maethol.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
<i>Bydd y dysgwr yn:</i>	<i>Gall y dysgwr:</i>		
	MPA3.4 Asesu sut mae gwahanol sefyllfaoedd yn effeithio ar anghenion maethol	Sefyllfaoedd <ul style="list-style-type: none"> • Amgylcheddau gwahanol • Gweithgareddau gwahanol • Ffactor gweithgarwch corfforol 	<p>Gallai amgylcheddau gwahanol gynnwys gweithleoedd, cartref, lleoedd gwyliau, tywydd, ysbyty. Gallai gweithgareddau gwahanol gynnwys achlysuron arbennig, gwaith (â llaw, eisteddog), gweithgareddau hamdden, patrymau gwaith fel gwaith sifft, diddordebau, salwch.</p> <p>Gallai ffactorau gweithgarwch corfforol gynnwys mathau gwahanol o chwaraeon, gofynion gwaith.</p>
DD4 Gallu cynllunio gofynion maethol	MPA4.1 Gwerthuso addasrwydd at bwrpas dietau	Addasrwydd at bwrpas <ul style="list-style-type: none"> • Maethol • Yn erbyn canllawiau • Cynnal pwysau • Bodloni anghenion personol <ul style="list-style-type: none"> ○ Chwant bwyd ○ Osgoi undonedd ○ Patrymau bwyta 	Dylai dysgwyr fod yn gallu dadansoddi dietau a gwerthuso pa mor dda y maent yn diwallu anghenion unigolion neu bolisi.
	MPA4.2 Cyfrifo gofynion maethol unigolion penodol	Cyfrifo <ul style="list-style-type: none"> • BMR • Gwerthoedd cyfeirio deietegol • Ffactor gweithgarwch corfforol • Cymeriant maethol diffygiol/gormodol Unigolion <ul style="list-style-type: none"> • Camau bywyd gwahanol • Lefelau gweithgarwch gwahanol • Cyflyrau meddygol gwahanol • Patrymau bwyta gwahanol • Amgylcheddau gwahanol 	<p>Dylai dysgwyr allu defnyddio adnoddau i gyfrifo gofynion. Gallai'r rhain gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio rhaglenni cyfrifiadurol • Apiau ffôn symudol • Tablau bwyd • Siartiau a thablau cymeriant maethol a argymhellir.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
<i>Bydd y dysgwr yn:</i>	<i>Gall y dysgwr:</i>		
DD5 Gallu cynllunio cynhyrchu seigiau cymhleth	MPA5.1 Dehongli ryseitiai ar gyfer prydau cymhleth	Bwydlenni cymhleth <ul style="list-style-type: none"> • Cyfuno seigiau poeth ac oer • Defnyddio uwch dechnegau • Defnyddio termau technegol • Dim bwydydd wedi'u prosesu Dehongli <ul style="list-style-type: none"> • Angen sgiliau a thechnegau • Angen nwyddau • Termau technegol • Amseru 	Dylai dysgwyr gael y cyfle i ddefnyddio ryseitiai o amrywiaeth eang o adnoddau/ffynonellau hen a newydd e.e. llyfrau ryseitiai, gwefannau, cylchgronau.
	MPA5.2 Cynllunio'r broses o gynhyrchu bwydlenni	Cynllun <ul style="list-style-type: none"> • Dilyniannu • Amseru <ul style="list-style-type: none"> ○ Paratoi ○ Coginio ○ Cyflwyniad/gorffennu • Gwastraff • Cyfarpar • Offer • Dulliau • Cyflwyno/gorffen y seigiau terfynol • Trefniadau wrth gefn • Iechyd, diogelwch personol a hylendid • Pwyntiau ansawdd • Storio • Arddull gwasanaeth 	Dylai dysgwyr fod yn gallu cynllunio ar gyfer cynhyrchu mwy nag un saig ar y tro. Dylent fod yn gallu sicrhau trefn resymegol i'r gwaith er mwyn ymdrin â mise en place, cynhyrchu a chwblhau/gorffen gan nodi arferion gwaith hylendid a diogelwch bwyd yn glir.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
Bydd y dysgwr yn:	Gall y dysgwr:		
DD6 Gallu coginio seigiau cymhleth	MPA6.1 Defnyddio offer wrth baratoi nwyddau	Offer <ul style="list-style-type: none"> • Cyllyll • Teclynnau • Cyfarpar • Cyfarpar trydanol Defnyddio <ul style="list-style-type: none"> • Paratoi nwyddau • Defnyddio uwch dechnegau • Lleihau gwastraff 	Dylai dysgwyr ddatblygu sgiliau wrth ddefnyddio offer a chyfarpar yn ôl yr hyn sydd ar gael yn y ganolfan. Dylai'r ffocws fod ar ddefnyddio offer mewn ffordd fanwl a chyflym.
	MPA6.2 Defnyddio uwch dechnegau wrth baratoi nwyddau	Uwch dechnegau (paratoi) <ul style="list-style-type: none"> • Troi • Siapio • Cerfio • Paratoi cig o ran braster • Tynnu esgyrn (o gig) • Breuo • Cymysgu • Briwo • Cyfoethogi • Gwahanu • Ffiledu (pysgod) • Mowldio 	Dylai dysgwyr ddatblygu'r sgiliau sydd eu hangen i ddefnyddio'r uwch dechnegau a restrir. Dylai dysgwyr fod yn gyfarwydd ag enwau'r technegau, y sgiliau a'r dulliau dan sylw a sut i ddefnyddio technegau yn gyflym a manwl.
	MPA6.3 Sicrhau deunyddiau o ansawdd i'w defnyddio wrth baratoi bwyd	Ansawdd Arogl Cyffyrddiad Golwg Storio Deunydd pecynnu	Dylai dysgwyr feddu ar ddigon o ddealltwriaeth i gynnal gwiriadau ansawdd yn fedrus wrth dderbyn deunyddiau i'w defnyddio drwy gydol y prosesau coginio.

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Engbreiffio
<i>Bydd y dysgwr yn:</i>	<i>Gall y dysgwr:</i>		
	MPA6.3 Sicrhau deunyddiau o ansawdd i'w defnyddio wrth baratoi bwyd	Defnyddiau <ul style="list-style-type: none"> • Cyfarpar • Offer • Nwyddau 	
	MPA6.4 Defnyddio uwch dechnegau wrth goginio nwyddau	Uwch dechnegau (coginio) <ul style="list-style-type: none"> • Berwi <ul style="list-style-type: none"> ○ Dŵr - court-bouillon, llaeth, stoc • Potsio <ul style="list-style-type: none"> ○ Bas, dwfn • Stiwio <ul style="list-style-type: none"> ○ Dŵr, stoc, saws • Brwysio <ul style="list-style-type: none"> ○ Brownio h.y. golwython a darnau o gig ○ Gwynnu e.e. llysiau ac eirin oen • Stemio <ul style="list-style-type: none"> ○ Uniongyrchol, anuniongyrchol, dan bwysedd uchel • Pobi <ul style="list-style-type: none"> ○ Pobi'n sych, pobl gyda lleithder cynyddol, pobl drwy addasu'r gwres • Rhostio <ul style="list-style-type: none"> ○ Ffwrn, ar gigwain • Coginio Bwyd Tandoori • Grilio (ar radell) <ul style="list-style-type: none"> ○ Gordwymo, tandwymo, rhwng gwres • Ffrio <ul style="list-style-type: none"> ○ Bas, dwfn, sauté, tro-ffrio • Bag papur/en papillotte • Microdon • Pot-rostio <ul style="list-style-type: none"> ○ Poele 	<p>Dylai dysgwyr ddatblygu'r sgiliau sydd eu hangen i ddefnyddio'r uwch dechnegau a restrir. Dylai dysgwyr fod yn gyfarwydd ag enwau'r technegau, y sgiliau a'r dulliau dan sylw a sut i ddefnyddio technegau yn gyflym a manwl.</p>

Deilliannau Dysgu	Meini Prawf Asesu	Cynnwys	Enghreifftio
<i>Bydd y dysgwyr yn:</i>	<i>Gall y dysgwyr:</i>		
	<p>MPA6.5 Cyflwyno seigiau bwyd cymhleth wedi'u coginio gan ddefnyddio uwch dechnegau cyflwyno</p>	<p>Technegau cyflwyno</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peipio • Cerfio • Siapio • Mowldio • Sgleinio • Rholio • Trychfa • Gwaith siwgr • Couverture 	<p>Dylai dysgwyr ddatblygu'r sgiliau sydd eu hangen i ddefnyddio'r uwch dechnegau a restrir. Dylai dysgwyr fod yn gyfarwydd ag enwau'r technegau, y sgiliau a'r dulliau dan sylw a sut i ddefnyddio technegau yn gyflym a manwl.</p> <p>Dylai dysgwyr weithio gan ystyried y safonau cyflwyno canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blas • Arogl • Ymddangosiad • Gwead.
	<p>MPA6.6 Defnyddio arferion diogelwch bwyd</p>	<p>Arferion diogelwch bwyd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fel y nodir yn DD1 	<p>Mae angen i ddysgwyr ddangos cyfrifoldeb unigol am weithio'n ddiogel a hylan drwy gymhwyso'r arferion diogelwch bwyd a ddysgwyd yn DD1.</p>
	<p>MPA6.7 Monitro'r broses o gynhyrchu bwyd</p>	<p>Monitro</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amserlenni • Nwyddau • Technegau • Dilyniannu • Pwyntiau ansawdd/rheoli critigol 	<p>Mae angen i ddysgwyr wybod sut i fonitro cynnydd ar bob cam o'r broses o gynhyrchu bwyd. Dylent fod yn gallu cymryd cyfrifoldeb am fonitro cynnydd a gwirio bod y mesurau rheoli critigol ar waith ar bob cam o'r broses o gynhyrchu bwyd.</p>

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
DD1 Deall pwysigrwydd diogelwch bwyd	MPA1.1 Esbonio sut y gall unigolion gymryd cyfrifoldeb am ddiogelwch bwyd	Esbonio â pheth rhesymu sut y gall unigolion gymryd cyfrifoldeb am ddiogelwch bwyd mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 1	Esbonio â pheth rhesymu clir sut y gall amrywiaeth o unigolion gymryd cyfrifoldeb am ddiogelwch bwyd mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 2	Esbonio â rhesymu clir a manwl sut y gall amrywiaeth o unigolion gymryd cyfrifoldeb am ddiogelwch bwyd mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 3
	MPA1.2 Esbonio'r dulliau a ddefnyddir gan y sawl sy'n trin bwyd i gadw eu hunain yn lân ac yn hylan	Esbonio, â pheth rhesymu, y dulliau a ddefnyddir gan y sawl sy'n trin bwyd i gadw eu hunain yn lân ac yn hylan. Mae'r dulliau yn berthnasol i'r astudiaeth achos mewn rhyw ffordd. 1	Esbonio â pheth rhesymu amrywiaeth o ddulliau a ddefnyddir gan y sawl sy'n trin bwyd i gadw eu hunain yn lân ac yn hylan sy'n bennaf briodol i'r astudiaeth achos. 2	Esbonio â rhesymu clir a manwl amrywiaeth o ddulliau a ddefnyddir gan y sawl sy'n trin bwyd i gadw eu hunain yn lân ac yn hylan sy'n briodol i'r astudiaeth achos. 3
	MPA1.3 Esbonio'r dulliau a ddefnyddir i gadw ardaloedd gwaith yn lân ac yn hylan	Esbonio â pheth rhesymu dulliau a ddefnyddir i gadw ardaloedd gwaith yn lân ac yn hylan. Mae'r dulliau yn berthnasol i'r astudiaeth achos mewn rhyw ffordd. 1	Esbonio â pheth rhesymu clir amrywiaeth o ddulliau a ddefnyddir i gadw ardaloedd gwaith yn lân ac yn hylan sy'n bennaf briodol i'r astudiaeth achos. 2	Esbonio â rhesymu clir a manwl amrywiaeth o ddulliau a ddefnyddir i gadw ardaloedd gwaith yn lân ac yn hylan sy'n briodol i'r astudiaeth achos. 3

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
	MPA1.4 Dadansoddi risgiau sy'n gysylltiedig â diogelwch bwyd	Dadansoddi peth gwybodaeth er mwyn pennu amrywiaeth gyfyngedig o risgiau priodol sy'n gysylltiedig â diogelwch bwyd mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 1	Dadansoddi gwybodaeth er mwyn pennu amrywiaeth o risgiau i ddiogelwch bwyd sy'n bennaf briodol i'r astudiaeth achos. 2	Dadansoddi amrywiaeth o wybodaeth er mwyn pennu amrywiaeth o risgiau i ddiogelwch bwyd sy'n briodol i'r astudiaeth achos. 3
DD2 Deall priodweddau maetholion	MPA2.1 Esbonio strwythur maetholion	Esbonio â pheth rhesymu strwythur amrywiaeth gyfyngedig o faetholion. Mae perthnasedd y maetholion i'r astudiaeth achos yn ddealedig. 1	Yn esbonio, gyda rhywfaint o resymu clir, strwythur amrywiaeth o faetholion. Mae peth cysylltiad amlwg rhwng y maetholion a'r astudiaeth achos. 2	Yn esbonio, gyda rhesymu clir a manwl, strwythur amrywiaeth o faetholion priodol. Mae cysylltiadau amlwg rhwng y maetholion a'r astudiaeth achos. 3
	MPA2.2 Dosbarthu maetholion mewn bwydydd	Dosbarthu maetholion yn gywir gan ddefnyddio un dull. Nid yw priodoldeb y dull yn glir. Dosbarthiad yn cynnwys prif ffynonellau a ffynonellau eilaidd. Mae perthnasedd y maetholion i'r astudiaeth achos yn ddealedig. 1	Dosbarthu maetholion yn gywir gan ddefnyddio dulliau gwahanol. Ceir peth cyfeiriad at y dewis o ddull dosbarthu. Dosbarthiad yn cynnwys prif ffynonellau a ffynonellau eilaidd. Mae peth cysylltiad amlwg rhwng y maetholion a'r astudiaeth achos. 2	Dosbarthu maetholion yn gywir gan ddefnyddio dulliau gwahanol. Rheswm dros ddewis dulliau dosbarthu yn glir. Dosbarthiad yn cynnwys prif ffynonellau a ffynonellau eilaidd. Mae cysylltiadau amlwg rhwng y maetholion a'r astudiaeth achos. 3

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
	MPA2.3 Asesu effaith dulliau o gynhyrchu bwyd ar werth maethol	Asesu sut mae amrywiaeth o ddulliau cynhyrchu bwyd yn effeithio ar werth maethol. Mae gan yr asesiadau beth rhesymu mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 1	Asesu sut mae amrywiaeth briodol o ddulliau cynhyrchu bwyd yn effeithio ar werth maethol. Mae'r asesiadau wedi'u rhesymu'n bennaf mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 2	Asesu sut mae amrywiaeth briodol o ddulliau cynhyrchu bwyd yn effeithio ar werth maethol. Mae'r asesiadau'n glir ac wedi'u rhesymu'n dda mewn perthynas â'r astudiaeth achos. 3
DD3 Deall y perthynas rhwng maetholion a'r corff dynol	MPA3.1 Disgrifio swyddogaethau maetholion yn y corff dynol	Disgrifio swyddogaethau amrywiaeth o faetholion yn y corff dynol. Mae gan y disgrifiad beth perthnasedd i'r grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. 1	Disgrifio swyddogaethau amrywiaeth o faetholion yn y corff dynol sy'n bennaf briodol. Mae'r disgrifiad yn bennaf perthnasol i'r grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. 2	Disgrifio'n fanwl swyddogaethau amrywiaeth o faetholion yn y corff dynol sy'n briodol. Mae'r disgrifiad yn berthnasol i'r grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. 3
	MPA3.2 Esbonio priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol	Esbonio â pheth rhesymu priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol. Mae rhywfaint o berthnasedd i grwpiau penodol a gwybodaeth yn yr astudiaeth achos. 1	Esbonio â pheth rhesymu clir priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol. Mae'r dystiolaeth yn bennaf briodol i'r grwpiau penodol a'r wybodaeth yn yr astudiaeth achos. 2	Esbonio â rhesymu clir a manwl priodweddau cymeriant maethol anfoddhaol Mae'r dystiolaeth yn briodol i'r grwpiau penodol a'r wybodaeth yn yr astudiaeth achos. 3

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
	MPA3.3 Dadansoddi anghenion maethol grwpiau penodol	Dadansoddi peth gwybodaeth er mwyn pennu amrywiaeth gyfyngedig o anghenion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. 1	Dadansoddi gwybodaeth er mwyn pennu amrywiaeth o anghenion maethol grwpiau penodol sy'n bennaf briodol i'r astudiaeth achos. 2	Dadansoddi amrywiaeth o wybodaeth er mwyn pennu anghenion maethol grwpiau penodol sy'n briodol i'r astudiaeth achos. 3
	MPA3.4 Asesu sut mae gwahanol sefyllfaoedd yn effeithio ar anghenion maethol	Asesu sut mae gwahanol sefyllfaoedd yn effeithio ar anghenion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. Mae'r asesiadau yn cynnwys rhywfaint o resymu â thystiolaeth gyfyngedig er mwyn dod i gasgliadau. 1	Asesu sut mae gwahanol sefyllfaoedd yn effeithio ar anghenion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. Mae'r asesiadau wedi'u rhesymu'n bennaf â pheth tystiolaeth er mwyn dod i gasgliadau 2	Asesu sut mae gwahanol sefyllfaoedd yn effeithio ar anghenion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. Mae'r asesiadau'n glir ac wedi'u rhesymu'n dda â thystiolaeth er mwyn dod i gasgliadau. 3
DD4 Cynllunio gofynion maethol	MPA4.1 Gwerthuso addasrwydd at bwrpas dietau	Gwerthusir amrywiaeth gyfyngedig o wybodaeth er mwyn pennu addasrwydd at bwrpas dietau. Mae'r asesiadau'n cynnwys rhywfaint o resymu â thystiolaeth gyfyngedig er mwyn dod i gasgliadau. 1	Gwerthusir gwybodaeth er mwyn pennu addasrwydd at bwrpas dietau. Mae'r casgliadau wedi'u rhesymu'n bennaf â pheth tystiolaeth er mwyn dod i gasgliadau. 2	Gwerthusir gwybodaeth er mwyn pennu addasrwydd at bwrpas dietau. Mae'r casgliadau'n glir ac wedi'u rhesymu'n dda â thystiolaeth er mwyn dod i gasgliadau. 3

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
	MPA4.2 Cyfrifo gofynion maethol unigolion penodol	Cyfrifir gofynion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. Mae cyfrifiadau yn cynnwys mân wallau a hepgorion. 1	Cyfrifir gofynion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. Mae'r cyfrifiadau yn gywir ar y cyfan, gall fod rhai hepgorion ac maent yn dod o ffynonellau dilys. 2	Cyfrifir gofynion maethol grwpiau penodol yn yr astudiaeth achos. Mae'r cyfrifiadau'n gywir, wedi'u cyflwyno'n glir ac maent yn dod o ffynonellau dilys. 3
DD5 Cynllunio'r gwaith o greu seigiau cymhleth	MPA5.1 Dehongli ryseitiai ar gyfer pryddau cymhleth	Caiff ryseitiai eu dehongli er mwyn nodi gofynion. Gall fod rhai mân wallau. 1	Caiff ryseitiai eu dehongli er mwyn nodi gofynion yn gywir. 2	
	MPA5.2 Cynllunio'r broses o gynhyrchu bwydlenni	Mae'r cynllun yn gymharol fanwl ac yn briodol ar y cyfan ond gall fod rhai hepgorion a gwallau i'w diwygio. Rhoddir rhywfaint o ystyriaeth i gynllunio wrth gefn. 1	Mae'r cynllun yn fanwl gyda rhai mân hepgorion. Nid oes angen newid y cynllun er mwyn cyflawni'r deilliant a fwriedir, ond byddai mân ddiwygiadau o fudd. Mae cynlluniau wrth gefn ystyrlon. 2	Mae'r cynllun yn gynhwysfawr ac yn fanwl, gan gynnwys cynlluniau wrth gefn ystyrlon ar gyfer y rhan fwyaf o sefyllfaoedd. 3
DD6 Gallu coginio seigiau cymhleth	MPA6.1 Defnyddio offer wrth baratoi nwyddau	Defnyddir amrywiaeth o offer wrth baratoi nwyddau. Efallai mai prin yw'r manwl gywirdeb a welir yn y sgiliau a arddangosir. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 1	Defnyddir amrywiaeth o gyfarpar mewn ffordd fanwl gywir wrth baratoi nwyddau. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 2	

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
	MPA6.2 Defnyddio uwch dechnegau wrth baratoi nwyddau	Defnyddir amrywiaeth o uwch dechnegau. Efallai mai prin yw'r manwl gywirdeb a welir yn y sgiliau a arddangosir ac mae angen amser ychwanegol i fodloni'r gofynion. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 1	Defnyddir amrywiaeth o uwch dechnegau priodol. Efallai mai prin yw'r manwl gywirdeb a welir yn y sgiliau a arddangosir neu bydd angen amser ychwanegol i fodloni'r gofynion. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 2	Defnyddir amrywiaeth o uwch dechnegau priodol â chyflymder a manwl gywirdeb. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 3
	MPA6.3 sicrhau deunyddiau o ansawdd i'w defnyddio wrth baratoi bwyd	Caiff amrywiaeth o ddeunyddiau eu harchwilio er mwyn sicrhau ansawdd drwy gydol y broses baratoi a chaiff materion eu nodi a'u datrys. 1		
	MPA6.4 Defnyddio uwch dechnegau wrth goginio nwyddau	Defnyddir amrywiaeth o uwch dechnegau. Efallai mai prin yw'r manwl gywirdeb a welir yn y sgiliau a arddangosir ac mae angen amser ychwanegol i fodloni'r gofynion. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 1	Defnyddir amrywiaeth o uwch dechnegau priodol gydag arweiniad cyfyngedig. Efallai mai prin yw'r manwl gywirdeb a welir yn y sgiliau a arddangosir neu bydd angen amser ychwanegol i fodloni'r gofynion. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 2	Defnyddir amrywiaeth o uwch dechnegau priodol â chyflymder a manwl gywirdeb. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses. 3

Deilliant Dysgu	Meini Prawf Asesu	Bandiau Perfformiad		
		Band Marciau 1	Band Marciau 2	Band Marciau 3
	MPA6.5 Cyflwyno seigiau bwyd cymhleth wedi'u coginio gan ddefnyddio uwch dechnegau cyflwyno	Cyflwynir seigiau gan ddefnyddio rhai uwch dechnegau. Mae ansawdd y seigiau yn cyrraedd y safonau gofynnol o ran ymddangosiad, arogl a blas. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses.	Cyflwynir seigiau gan ddefnyddio amrywiaeth o uwch dechnegau priodol gyda rhywfaint o fanwl gywirdeb. Mae ansawdd y seigiau yn rhagori ar rai o'r safonau gofynnol o ran ymddangosiad, arogl a blas. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses.	Cyflwynir seigiau gan ddefnyddio amrywiaeth o uwch dechnegau priodol gyda manwl gywirdeb. Mae ansawdd y seigiau yn rhagori ar y rhan fwyaf o'r safonau gofynnol o ran ymddangosiad, arogl a blas. Rhoddir ystyriaeth i ddiogelwch bwyd trwy gydol y broses.
		1	2	3
	MPA6.6 Defnyddio arferion diogelwch bwyd	Defnyddio arferion diogelwch bwyd priodol.		
		1		
	MPA6.7 Monitro'r broses o gynhyrchu bwyd	Caiff cynlluniau cynhyrchu bwyd eu monitro a'u haddasu fel sy'n ofynnol ar gamau allweddol drwy gydol y broses.	Caiff cynlluniau cynhyrchu bwyd eu monitro a'u haddasu drwy gydol y broses.	
		1	2	

Asesu

Gofynion ar gyfer canolfannau

Caiff yr uned hon ei hasesu'n fewnol ac yn allanol. Bydd y ddau asesiad yn darparu gradd ar gyfer yr uned. Ceir manylion am sut y mae'r dull asesu yn cyfrannu at ddyfarnu gradd yn Adran 4 o'r fanyleb.

Dangosir manylion y gofynion i ganolfannau ar gyfer asesiad mewnol ac allanol isod.

Asesiad allanol

Bydd yr asesiad allanol ar gael ym mis Mehefin bob blwyddyn. Mae'r fanyleb ar gyfer yr asesiad allanol fel a ganlyn:

Hyd: 90 munud ynghyd ag amser darllen o 15 munud

Nifer y marciau: 90

Marciau i'w dyrannu:

	DD1	DD2	DD3	DD4
%	15-25%	15-25%	25-35%	25-35%
Marciau	14-22	14-22	22-31	22-31

Graddio: Llwyddiant Lefel 3, Teilyngdod Lefel 3, Rhagoriaeth Lefel 3

Strwythur: Tair adran

- Adran A - cwestiynau atebion byr
- Adran B - cwestiynau atebion estynedig
- Mae Adran C yn ymwneud ag astudiaeth achos.

Asesiad Mewnol

Caiff deilliannau asesiad mewnol eu safoni'n allanol. Mae'n rhaid cynnal pob asesiad o dan amodau asesu dan reolaeth a phennwyd rheolaethau ar gyfer pob cam o'r broses asesu: pennu tasgau, cyflawni tasgau a marcio tasgau.

Gosod tasgau

Er mwyn helpu canolfannau i asesu'r uned hon, mae CBAC wedi darparu aseiniad enghreifftiol ynghyd â chanllawiau a meini prawf sy'n gysylltiedig â'i ddefnyddio. Mae'r aseiniad enghreifftiol yn cynnwys tasgau sy'n gofyn am ddull gweithredu cymhwysol a chyfannol. Cynllunnir yr aseiniadau enghreifftiol fel y gellir eu defnyddio fel ag y maent neu fel y gall canolfannau eu haddasu i gyfateb i anghenion y sector lleol a defnyddio'r adnoddau lleol sydd ar gael i'r ganolfan. Mae'r aseiniad enghreifftiol yn cynnwys gwybodaeth am ba agweddau ar yr aseiniad y gellir eu haddasu.

Cyflawni tasgau

Fel rhan o'r broses o gyflawni tasgau, pennir rheolaethau ar gyfer yr agweddau allweddol, sef amser, adnoddau, goruchwyliaeth a chydweithio.

- Caiff yr amser y dylid ei gymryd ei ddynodi yn yr aseiniad enghreifftiol
- Rhaid darparu adnoddau sy'n rhoi cyfleoedd teg a llawn i'r dysgwyr weld y meini prawf ar gyfer marcio ac sy'n briodol o ran yr asesiad a gofynion yr uned. Nodir manylion rheolaethau penodol yn yr asesiad enghreifftiol
- Gwybodaeth am ble y darperir goruchwyliaeth uniongyrchol yn yr aseiniad enghreifftiol
- Rhoddir cyfarwyddiadau ar ble y caniateir cydweithredu yn yr uned hon yn yr aseiniad enghreifftiol ar gyfer yr uned hon
- Rhoddir canllawiau ar gydweithio, a lle y'i caniateir, yn yr aseiniad enghreifftiol.

O fewn aseiniadau enghreifftiol CBAC, mae'n bosibl y gwneir awgrymiadau o ran amseru rhai tasgau unigol o fewn y cyfnod asesu cyffredinol. Pwrpas hyn yw rhoi canllawiau ychwanegol i ganolfannau er mwyn helpu i reoli'r dasg asesu.

Marcio Tasgau

Rhaid i'r ganolfan farcio tystiolaeth asesu dysgwr yn erbyn y bandiau perfformiad ar gyfer pob maen prawf asesu. Mae'r bandiau perfformiad yn disgrifio i ba raddau y mae'r dysgwr wedi bodloni'r maen prawf asesu.

Canllawiau Cyflwyno

Mae'n bwysig bod dysgwyr yn cydnabod bod y wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau maent yn eu meithrin yn berthnasol yn alwedigaethol. Mae sawl ffordd y gellir cyflawni hyn:

- Trefnu ymweliadau â gweithleoedd fel canolfannau dydd i oedolion ac ymchwilio i'r modd y mae bwydlenni yn bodloni gofynion maeth a diogelwch bwyd.
- Trefnu sgysiau gan Swyddog Iechyd yr Amgylchedd
- Cynnal gweithgarwch ar sail gwaith fel coginio prydau maethlon i grŵp o oedolion sy'n paratoi ar gyfer gweithgarwch chwaraeon.
- Trefnu ymweliadau â gweithleoedd fel cegin ysbyty i weld sut y caiff y broses o gynhyrchu bwyd ar raddfa fawr ei chynllunio a'i gweithredu.
- Trefnu sgysiau gan siaradwyr gwadd, er enghraifft rheolwr ansawdd ar gyfer gwaith prosesu bwyd i drafod gwiriadau ansawdd a ddefnyddir wrth gynhyrchu bwyd.

I ddilyn, ceir enghreifftiau o ddulliau o gyflawni y gellid eu defnyddio i wella'r ffordd y caiff pwysigrwydd galwedigaethol paratoi a choginio seigiau i ddiwallu anghenion maethol grwpiau penodol eu dysgu a'u deall.

Enghraifft 1

Gallai Hyfforddwr Personol gyflwyno dysgwyr i un neu fwy o'u cleientiaid. Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau cyfathrebu drwy weithio gyda'r cleientiaid i bennu eu lefelau gweithgarwch a'u deiet. Bydd dysgwyr yn nodi anghenion maethol yn seiliedig ar yr unigolyn ac yn cyfrifo'r gyfradd metabolaeth waelodol (BMR), gan ystyried y ffactor gweithgarwch corfforol. Ar ôl cyfrifo eu gofynion maethol, bydd dysgwyr yn gweithio gyda'r hyfforddwr personol i ddatblygu seigiau maethlon. Maent yn paratoi ac yn coginio'r seigiau ac yn eu rhannu â chleientiaid yr hyfforddwr personol, ynghyd â manylion am sut y mae'r seigiau yn diwallu anghenion maethol eu cleientiaid.

Enghraifft 2

Rhoddir gwybodaeth i ddysgwyr, gan gynnwys gwybodaeth feddygol, am grwpiau o bobl o fewn amgylchedd gofal. Bydd dysgwyr yn gweithio mewn grwpiau i ddatblygu bwydlen ddyddiol gyffredinol sy'n cynnwys yr holl faetholion hollbwysig ac sy'n bodloni gofynion pawb. Bydd dysgwyr yn hysbysu'r Rheolwr Gofal neu'r Rheolwr Arlwyo am eu hargymhellion ac yn cynhyrchu'r seigiau i'w blasu gan y trigolion. Bydd dysgwyr yn cael adborth gan y trigolion a'r Rheolwr Gofal ac Arlwyo ar ansawdd eu bwyd a'u bwydlenni.

Enghraifft 3

Bydd Pen-gogydd o'r gymuned leol yn rhoi detholiad o ryseitiai a dulliau i ddysgwyr a ddefnyddir yn ei sefydliad ef. Rhaid i ddysgwyr weithio mewn grwpiau i gynhyrchu trefn y gwaith ar gyfer pob rysâit y gallai prentis ei dilyn, sy'n talu sylw llwyr i bwyntiau rheoli critigol ac atal peryglon. Bydd dysgwyr yn adolygu'r allbynnau a'r bwydlenni ac yn asesu eu gwerth maethol ar gyfer grwpiau penodol gwahanol.

Enghraifft 4

Mae cwmni cynhyrchu bwyd yn rhoi manylion eu cynhyrchion a'r prosesau a ddefnyddir i'w creu. Bydd dysgwyr yn gweithio mewn timau i werthuso gwerth maethol y cynhyrchion, cyn ac ar ôl cynhyrchu ac yn llunio adroddiad i gynrychiolwyr y cwmni. Bydd dysgwyr yn paratoi ac yn coginio'r un seigiau i ddangos sut y gellir gwella gwerthoedd maethol.

Enghraifft 5

Gallai cylch chwarae osod project i ddysgwyr i gynhyrchu prydau i blant bach y gellid eu coginio yn eu ceginau. Bydd dysgwyr yn datblygu'r sgiliau technegol sydd eu hangen i gyflwyno seigiau a fyddai'n apelio at blant.

Enghraifft 6

Mae pen-gogydd o fwyty yn rhoi ryseitiai i ddysgwyr o'r bwydlenni. Rhoddir terfyn amser penodol i ddysgwyr weithio dan bwysau i gynhyrchu'r seigiau, gan ddefnyddio cynlluniau a ddarparwyd gan y pen-gogydd. Caiff ansawdd y seigiau terfynol ei werthuso gan staff y bwyty. Bydd dysgwyr yn trafod â'r pen-gogydd i weld sut y gellid addasu'r cynlluniau.

Creu Cysylltiadau

Mae'r sefydliadau y gellid cysylltu â hwy i ddarparu help yn cynnwys y canlynol:

- Adrannau Iechyd yr Amgylchedd
- Gweithwyr proffesiynol yn y GIG
- Rheolwyr arlwyo
- Sefydliadau arlwyo dan gontract
- Elusennau sy'n darparu bwyd i ddefnyddwyr gwasanaethau
- Gwestai a bwytai
- Sefydliadau sy'n cynhyrchu bwyd.

Adnoddau

Llyfrau

Bender, D. (2002). *An Introduction to Nutrition and Metabolism* (3rd Ed). Oxford, UK: Taylor a Francis Ltd

Brown, A.C. (2010). *Understanding Food: Principles and Preparation* (4ydd Arg). UDA: Wadsworth Publishing

Campbell J (et al) (2011) *Practical Cookery Level 3* Hodder Education

Cesarani V (2002) *Advanced Practical Cookery: A Textbook for Education and Industry* Hodder Education

Drummond, K.E. a Brefere, L.M. (2009). *Nutrition for Foodservice and Culinary Professionals* (7fed Arg). Hoboken, NJ, USA: John Wiley and Sons

Foskett D, Cesarani V, (2007) *Cesarani and Kinton's The Theory of Catering* Dynamic Learning

Asiantaeth Safonau Bwyd. (2008). *Manual of Nutrition* (11th Ed). London, UK: Stationary Office

Jeukendrup, A. a Gleeson, M. (2004). *Sport Nutrition: An Introduction to Energy*

Production and Performance. Leeds, UK: Human Kinetics

Smith, M. a Morton, D. (2001). *The Digestive System: Systems of the body*. London, UK: Churchill Livingstone

Gwefannau

www.foodsafety.gov

<http://homefoodsafety.org/app>

BBC Health: www.bbc.co.uk/health/healthyliving

British Nutrition Foundation: www.nutrition.org.uk

CRAIDD: <http://www.corecharity.org.uk/>

Yr Adran Iechyd: www.dh.gov.uk

<http://www.dynamic-learning.co.uk/Product.aspx?productID=164>

www.excellencegateway.org.uk/askbutler.examples.id295

Ffederasiwn Bwyd a Diod: www.fdf.org.uk

Asiantaeth Safonau Bwyd: www.food.gov.uk/aboutus/publications/industrypublications/

Food Vision: www.foodvision.gov.uk

Health Research Authority: www.nice.org.uk

<http://www.hoddereducation.co.uk/Colleges/Hospitality---Catering/Practical-Cookery-series-page/Practical-Cookery-Level-3-supporting-resources.aspx>

Y GIG: <http://www.nhs.uk/livewell/healthy-eating/Pages/Healthyeating.aspx>

National Obesity Forum: <http://www.nationalobesityforum.org.uk/>

Rhwydweithiau Gweithgaredd Corfforol a Maeth Cymru:
www.physicalactivityandnutritionwales.org.uk

The British Dietetic Association: www.bda.uk.com

Vegetarian Society: www.veg.soc.org.uk

6 GWEITHDREFNAU COFRESTRU

Bydd Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth ar gael i'w hardystio o fis Mehefin 2017.

Wedi hynny, bydd y cymhwyster ar gael i'w ardystio bob mis Mehefin.

Mae'n rhaid bod canolfannau sy'n bwriadu cynnig y cymhwyster hwn wedi'u cofrestru fel un o ganolfannau achrededig CBAC. I gael manylion am y broses gofrestru ac achredu, dylai canolfannau gysylltu â CBAC.

Rhaid cyflwyno cofrestriadau ar gyfer cyfres mis Mehefin erbyn 21 Chwefror fan bellaf.

Unwaith yn unig y gall ymgeiswyr ailsefyll unedau a asesir yn fewnol. Gallant **ailsefyll unedau a asesir yn allanol ddwywaith**. Y radd orau fydd yn cael ei defnyddio wrth agregu. Os bydd ymgeisydd am ailsefyll uned fewnol fwy nag unwaith neu uned allanol fwy na dwywaith, ni ellir wrth agregu'r radd defnyddio unrhyw ganlyniadau o unedau a safwyd yn flaenorol a rhaid sefyll yr holl unedau yn y cymhwyster eto.

Cofrestru ar gyfer unedau

Rhaid cyflwyno cofrestriadau ar gyfer unedau unigol drwy gyflwyno'r codau uned perthnasol fel y'u dynodir ar bob uned sy'n rhan o'r fanyleb.

Cofrestru ar gyfer cymwysterau

Caiff dysgwyr eu cofrestru ar gyfer y cymhwyster wrth wneud cais agregu (cyfnewid). Nid yw'r broses agregu'n digwydd yn awtomatig: rhaid nodi'r cod perthnasol er mwyn agregu.

7 SAFONI ALLANOL

Sicrheir bod arferion a phenderfyniadau asesu pob canolfan yn gyson drwy safoni sampl o waith yn allanol.

Bydd pob canolfan yn gallu cysylltu â chymedrolwr ymgynghorol. Bydd y safonwr ymgynghorol ar gael i drafod gofynion asesu â chanolfannau.

Ar gyfer pob cyfres y cofrestrir dysgwyr ar ei chyfer, bydd canolfannau yn cyflwyno sampl, yn ôl y fformiwla isod.

Cyfanswm yr Ymgeiswyr	Gwaith i'w gyflwyno (Mae'r rhifau yn ymwneud â threfn yr wyddor)
1 – 10	Pob un
11 - 19	Yr ymgeisydd 1af a phob yn ail ymgeisydd wedyn (1, 3, 5, 7 ac ati) yn ogystal â'r ffolder â'r marc isaf* a ffolderi ychwanegol yn ôl yr angen (gan adlewyrchu gwasgariad y marciau) i wneud sampl sy'n gyfanswm o 10
20 - 45	1af a phob pump wedi hynny (1, 6, 11, 16 ac ati.) yn ogystal â'r ffolder â'r marc isaf a ffolderi ychwanegol yn ôl yr angen gan adlewyrchu gwasgariad y marciau) i wneud sampl sy'n gyfanswm o 10
46 - 99	Yr ymgeisydd 1af a phob unfed ar ddeg ar ôl hynny (1, 12, 23, 34 ac ati) yn ogystal â'r ffolder a gafodd y sgôr isaf* a ffolderi ychwanegol fel y bo angen (gan adlewyrchu gwasgariad y marciau) i greu cyfanswm o 10 ar gyfer y sampl

**Mae'r sgôr yn seiliedig ar y pwyntiau mae'r dysgwyr yn eu cael am bob un o'r unedau sy'n cael eu cyflwyno i'w safoni.*

Dylai canolfannau sicrhau eu bod yn cadw portffolio pob dysgwr nad yw'n cael ei anfon at y safonwr am ddeufis ar ôl y dyddiad cau ar gyfer anfon samplau i'w safoni. Gall CBAC ei gwneud yn ofynnol i ganolfannau anfon pob portffolio i'w safoni a rhaid i ganolfannau allu cydymffurfio ar unwaith â chais o'r fath.

Dylai canolfannau gyflwyno sampl ar gyfer **pob uned** sy'n cynnwys y canlynol:

- briff yr aseiniad dan reolaeth a ddefnyddiwyd i bennu'r gweithgaredd asesu
- taflen gweithgareddau'r asesiad dan reolaeth wedi'i chwblhau a'i llofnodi gan yr aseswr er mwyn cadarnhau bod y rheolaethau ar gyfer yr uned, gan gynnwys dilysrwydd y dystiolaeth, wedi cael eu rhoi ar waith
- taflenni cofnodi marciau wedi'u cwblhau sy'n amlinellu pa fandiau perfformiad y mae'r dystiolaeth yn eu cyflawni
- rhaid i'r holl dystiolaeth a gynhyrchir gan y dysgwyr wrth gwblhau'r asesiad gael ei hanodi'n briodol gan yr aseswr

Bydd safonwyr yn adolygu'r holl dystiolaeth a gyflwynir er mwyn sicrhau safonau cyson. Caiff tystiolaeth ei barnu yn erbyn y meini prawf canlynol:

- Pennu tasgau - a bennwyd tasgau o fewn y rheolaethau a bennwyd gan CBAC yn yr aseiniad enghreifftiol?
- Cyflawni tasgau – a oes tystiolaeth bod tasgau wedi cael eu cyflawni o dan yr amodau rheolaeth a nodir yn yr aseiniad enghreifftiol?
- Bandiau perfformiad – a yw'r dystiolaeth yn ategu dyfarniad yr aseswr am ddysgwyr yn erbyn safonau cenedlaethol?
- Anodi - a yw'r dystiolaeth a gyflwynwyd gan y dysgwyr wedi'i hanodi'n briodol?
- Dilysu - a yw'n glir mai tystiolaeth a gynhyrchwyd yn ddilys gan y dysgwr yw'r dystiolaeth a gyflwynwyd?
- Cymedroli – a oes tystiolaeth o weithdrefnau cymedroli/sicrhau ansawdd mewnol effeithiol yn y ganolfan?

Amserlen

Rhaid cyflwyno samplau o waith i'w safoni'n allanol, a dychwelyd y taflenni marcio cysylltiedig i CBAC, erbyn 15 Mai ar gyfer cyfres mis Mehefin. Bydd angen i ganolfannau sicrhau y pennir dyddiadau cyflwyno mewnol yn ddigon cynnar er mwyn caniatáu ar gyfer dilysu, asesu a chymedroli.

Adborth

Canlyniad y gwaith safoni fydd naill ai derbyn neu newid penderfyniadau asesu canolfan. Darperir canllawiau hefyd ar y camau gweithredu y bydd angen eu cymryd cyn ailgyflwyno unedau penodedig fel rhan o gyfres safoni ddilynol.

Rhoddir adborth drwy adroddiad safonwr canolfan ar gyfer pob ardystiad, gan gwmpasu'r unedau a gyflwynwyd gan y ganolfan, a bydd ar gael drwy wefan ddiogel CBAC. Bydd yr adroddiad yn ymdrin â'r meini prawf y cyfeiriwyd atynt uchod.

Darperir adroddiad Uwch Safonwr ar gyfer pob cyfres.

8 DYFARNU AC ADRODD YN ÔL

Gwneir dyfarniadau a chyflwynir adroddiadau ar ganlyniadau Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth ym mis Awst bob blwyddyn.

Bydd **Tystysgrif Cymhwyster**, a gyflwynir yn ddiweddarach, yn cadarnhau'r canlynol

- Teitl
- Lefel
- Gradd y cymhwyster (Llwyddiant Lefel 3, Teilyngdod Lefel 3, Rhagoriaeth Lefel 3, Rhagoriaeth Lefel 3*)
- Teitlau'r unedau a gyfrannodd at y cymhwyster

9 TREFNIADAU MYNEDIAD AC YSTYRIAETH ARBENNIG

Yn aml, fel rhan o gymwysterau ar y lefel hon, caiff amrywiaeth eang o gymwyseddau eu hasesu. Mae hyn yn digwydd gan mai cymwysterau galwedigaethol ydynt a'u bod yn paratoi ymgeiswyr ar gyfer amrywiaeth eang o alwedigaethau a chysiau lefel uwch.

Cynlluniwyd y fanyleb hon er mwyn cynnig mynediad teg i bawb ac er mwyn lleihau'r angen i wneud addasiadau rhesymol ar gyfer dysgwyr â gofynion penodol. Disgwylir, fel arfer, y bydd canolfannau yn gwneud trefniadau priodol ar gyfer galluoedd, diddordebau ac anghenion dysgwyr unigol drwy:

- (a) y dewis o unedau a chymwysterau sydd ar gael
- (b) y potensial i bersonoli asesiadau dan reolaeth.

Os bydd unrhyw ymholiadau ynghylch defnyddio'r hyblygrwydd hwn sy'n rhan gynhenid o'r fanyleb er mwyn diwallu anghenion dysgwyr, neu ynghylch defnyddio addasiadau rhesymol, dylai canolfannau gysylltu â CBAC.

Gwneir addasiadau rhesymol ar gyfer ymgeiswyr anabl fel bod yr asesiadau o fewn eu cyrraedd. O'r herwydd, ychydig iawn o ymgeiswyr fydd yn cael eu hatal yn llwyr rhag sefyll unrhyw ran o'r asesiad. Ceir gwybodaeth am addasiadau rhesymol yn nogfen y Cydgyngor Cymwysterau '*Trefniadau Mynediad ac Addasiadau Rhesymol*'. Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan y CGC (www.jcq.org.uk).

10 GWASANAETHAU AR ÔL Y CANLYNIADAU

Os bydd ganolfan yn awyddus i herio canlyniad y broses safoni a/neu'r broses arholi, rhaid i bennaeth y ganolfan wneud hynny'n ffurfiol drwy hysbysu CBAC o fewn 21 diwrnod i gyhoeddi'r canlyniadau.

Caiff y sampl o waith a gyflwynwyd i'w safoni ei hadolygu gan gymedrolwr/arholwr nad oedd yn rhan o'r broses wreiddiol, a chaiff y ganolfan ei hysbysu o'r canlyniad.

Os na fydd y ganolfan yn fodlon ar ganlyniad yr adolygiad, gellir cyflwyno apêl i CBAC.

11 CODAU DOSBARTHU

Pennir cod dosbarthu cenedlaethol (cod disgowntio) ar gyfer pob manyleb yn dynodi pa faes pwnc y mae'n gysylltiedig ag ef.

Dylid hysbysu canolfannau, pan fydd dysgwyr yn ymgymryd â dau gymhwyster gyda'r un cod dosbarthu, y bydd dangosyddion perfformiad ar gyfer y ganolfan yn dangos mai dim ond un o'r ddau gymhwyster a gyflawnwyd ganddynt. Gall yr un peth fod yn wir os bydd dysgwyr yn astudio dwy fanyleb â gwahanol godau dosbarthu ond lle mae cynnwys y ddwy fanyleb yn gorgyffwrdd yn sylweddol. Mae'r system ddisgowntio yn effeithio ar y broses o gyfrifo mesurau perfformiad ar gyfer ysgol yn y tablau perfformiad. Nid yw'n newid y dyfarniadau y mae dysgwr unigol wedi'u cyflawni nac yn cyfyngu ar nifer y cymwysterau y gall astudio ar eu cyfer.

Os bydd gan ddysgwyr unrhyw amheuan am eu cyfuniadau pwnc, dylent drafod hynny gyda'r sefydliad y maent yn dymuno mynd iddo cyn dechrau ar eu rhaglenni.

Gellir cael gwybodaeth am bwyntiau perfformiad o'r Adran Addysg (www.education.gov.uk) a/neu Lywodraeth Cymru (www.gov.wales).

Atodiad - Strwythur yr Unedau

Teitl yr Uned

Mae teitl yr uned yn crynhoi cynnwys yr uned mewn ffordd gryno.

Oriau dysgu dan arweiniad (ODA)

Mae oriau dysgu dan arweiniad yn cyfeirio'n benodol at yr oriau hynny lle y bydd tiwtor yn bresennol ac yn cyfrannu at y broses ddysgu. Mewn rhai sefydliadau, cyfeirir at yr elfen hon fel 'amser cyswllt'. Mae'r amser hwn yn cynnwys darlithoedd, cyfnodau ymarferol o dan oruchwyliaeth ac amser astudio o dan oruchwyliaeth.

Nod a phwrpas

Mae'r nod a'r pwrpas yn darparu crynodeb cryno a chliir o'r uned. Mae hefyd yn nodi'r pwrpas cymhwysol ar gyfer yr uned.

Cyflwyniad i'r Uned

Caiff hwn ei ysgrifennu i'r dysgwr ac mae'n rhoi crynodeb o gynnwys yr uned. Mae'n pennu cyd-destun galwedigaethol yr uned ac yn tynnu sylw at bwrpas yr hyn a ddysgir yn yr uned. Os bydd gan unedau ofynion i ddysgwyr fanteisio ar yr hyn a ddysgwyd ganddynt o'r blaen, nodir hyn yn yr adran hon.

Deilliannau Dysgu

Mae deilliannau dysgu yn datgan beth y dylai'r dysgwr ei wybod, ei ddeall neu allu ei wneud o ganlyniad i gwblhau'r dysgu yn yr uned.

Meini Prawf Asesu

Mae'r meini prawf asesu yn dynodi'r safon y disgwylir i ddysgwr ei chyrraedd er mwyn dangos bod deilliannau dysgu'r uned honno wedi'u cyflawni.

Cynnwys yr uned

Mae'r cynnwys dangosol a'r enghreifftio yn diffinio ehangder a dyfnder y dysgu ar gyfer maen prawf asesu. Disgwylir i'r holl gynnwys dangosol gael ei gyflwyno yn ystod y rhaglen ddysgu. Nid yw'n ofynnol asesu pob agwedd ar y cynnwys wrth asesu'r uned. Disgwylir i ddysgwyr gymhwyso'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau a feithrinwyd drwy'r dysgu at fanylion penodol y cyd-destun asesu.

O fewn rhai deilliannau dysgu, rhoddir cynnwys yr uned fel enghraifft (e.e.). Dim ond er mwyn rhoi enghraifft o'r cynnwys y gwneir hyn, a gall dysgwyr ddefnyddio unrhyw enghreifftiau sy'n cael eu haddysgu iddynt yn eu hasesiadau crynodol.

Ar gyfer rhai meini prawf asesu, ni ddynodir unrhyw gynnwys. Gall canolfannau bennu'r cynnwys i'w ddysgu yn seiliedig ar amgylchiadau lleol.

Mae cynnwys yr uned yn cynnwys 'ymhelaethu'. Bwriedir i'r rhan hon roi cymorth ychwanegol i'r rheini sy'n cyflwyno'r cymhwyster drwy nodi graddau'r dyfnder a/neu'r ehangder sydd eu hangen. Mae'r cynnwys a nodir mewn *llythrennau italig* yn dynodi cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio dysgu blaenorol.

Bandiau Perfformiad

Mae bandiau perfformiad yn nodi hyd at dair lefel o berfformiad ar gyfer pob maen prawf. **Nid** yw bandiau perfformiad yn ychwanegu gofynion at y meini prawf asesu, ond maent yn disgwyl lefel uwch o berfformiad. Mae'r aseswr yn cyfateb ansawdd profiad y dysgwr â'r disgrifiad priodol o'r perfformiad. Mae gan bob disgrifiad o berfformiad rif a hwn yw'r marc sy'n cael ei ddyfarnu ar gyfer y maen prawf asesu. Adran 4: Mae graddio yn rhoi mwy o wybodaeth am sut i ddefnyddio bandiau perfformiad.

Asesu

Caiff unedau Tystysgrif Lefel 3 CBAC mewn Gwyddor Bwyd a Maeth eu hasesu drwy asesiadau mewnol dan reolaeth neu asesiadau allanol. Mae'r adran hon o'r uned yn crynhoi'r gofynion asesu.

Canllawiau Cyflwyno

Mae'r canllawiau hyn yn rhoi syniadau i'r tiwtor ynghylch sut i gyflwyno'r unedau mewn lleoliad galwedigaethol sy'n gyson ag athroniaeth y cymhwyster a bwriad yr uned. Rhoddir o leiaf dri chyd-destun enghreifftiol ar gyfer pob uned. Mae'r canllawiau hefyd yn rhoi syniadau am leoliadau galwedigaethol ar gyfer yr uned ac yn awgrymu cysylltiadau posibl y gellid eu gwneud wrth gyflwyno'r dysgu.

Adnoddau

Mae hyn yn nodi adnoddau defnyddiol er mwyn helpu i gyflwyno'r dysgu. Mae llawer o'r adnoddau a restrir yn addas i'w defnyddio gyda'r dysgwyr.